

मा. जयराम थापा
मन्त्री

पत्र सङ्ख्या: २०८२/०८३.

चलानी नम्बर: ३२

श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय
हेटौंडा, नेपाल

मिति: २०८३/०३/३१

प्रेस विज्ञप्ति

मिति २०८३ असार ३० गते संघीय संसद् अन्तर्गत प्रतिनिधिसभाको बैठकमा राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सांसद माननीय राजीव खत्रीले सवारीचालक अनुमतिपत्र लिने क्रममा लिने गरिएको स्वास्थ्य परीक्षण शुल्क सम्बन्धमा बागमती प्रदेशका मुख्यमन्त्री र यातायातमन्त्री माथि छानबिनको माग गर्दै व्यक्त अभिव्यक्तिप्रति यस मन्त्रालयको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको छ। त्यस्तो अभिव्यक्ति पूर्णतः कपोलकल्पित मात्र छैन, प्रदेश सरकारलाई संविधानद्वारा प्रदत्त अधिकारमाथि ठाडो हस्तक्षेपको प्रयत्न पनि हो। त्यति मात्र होइन, प्रदेश सभाद्वारा निर्मित ऐन कानूनको अधिनमा रही भइरहेको सेवा प्रवाह प्रभावित पारी केही व्यक्ति र समूहको निहित स्वार्थ पूरा गर्ने मनसाय पो सो अभिव्यक्तिमा निहित छ कि भन्ने आशंका उत्पन्न भएको छ। संविधानले तीन तहका सरकारको व्यवस्था गरेको छ। तीनवटै तहका सरकारका एकल तथा संयुक्त अधिकार संविधानमै स्पष्ट उल्लेख छन्। संघीय सांसद जस्तो गरिमामय संवैधानिक पदीय जिम्मेवारीमा रहेको व्यक्तिले संविधानको यति जानकारीसमेत राखेको छैन त ? यदि त्यस्तो हो भने, यो जनप्रतिनिधिमूलक थलोकै अपमान हो। जानकारी हुँदा हुँदै व्यक्ति र समूहको निहित स्वार्थमा परी प्रदेशको क्षेत्राधिकार मिची संवैधानिक उल्लंघनको प्रयत्न गरिएको हो भने त्यो उनलाई निर्वाचित गर्ने जनतामाथि गरिएको गम्भीर धोका हो। त्यसैले यस मन्त्रालय प्रतिनिधिसभा सदस्य माननीय राजीव खत्रीलाई संघीय संसद्को बैठकमा व्यक्त संविधानविपरीतको आफ्नो अभिव्यक्ति फिर्ता लिन माग गर्दछ। अन्यथा, संघीय संसद्को रेकर्डबाट हटाउन सभामुखसमक्ष सादर अनुरोध गर्दछ।

माननीय खत्रीले आफ्नो अभिव्यक्तिको क्रममा संविधानका ती सबै प्रावधानहरूको उल्लंघन मात्र गरेका छैनन्, बागमती प्रदेशका वर्तमान मुख्यमन्त्री र यातायातमन्त्रीले राज्यलाई नोक्सान पुर्याएको तथा बिचौलिया मोटाउने अवस्था सिर्जना गरेको गम्भीर आरोपसमेत लगाएका छन्। जबकी, उनलाई यो थाहा हुनुपर्छ, बागमती प्रदेशको वर्तमान सरकार २०८२ साल साउन २० गते गठन भएको हो भने उनले उल्लेख गरेको स्वास्थ्यपरीक्षणको लागि प्रतिव्यक्ति १७५ रुपैयाँ शुल्क निर्धारण गर्ने निर्णय २०८१ साल जेठ २२ गतेको प्रदेश मन्त्रिपरिषद् बैठकले गरेको हो। सरकार

(Signature)

हामी स्पष्ट पार्न चाहन्छौं, सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन २०४९ को दफा ५८, प्रदेश सवारी तथा यातायात व्यवस्था ऐन २०७५ को दफा ६२, विद्युतीय माध्यमबाट सवारीचालक अनुमति पत्रको सेवा प्रवाह गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि निर्देशिका २०८० को बुदा नं. ८ ले सवारीचालक अनुमतिपत्रको लागि आवेदन गर्ने सेवाग्राहीको स्वास्थ्य जाँच गर्ने कार्यलाई व्यवस्थित गर्ने प्रक्रियालाई सहजीकरण गरेको छ। विगतमा यातायात व्यवस्था कार्यालयबाट स्वास्थ्य परीक्षणको लागि फर्म छनोट गरी गर्ने गरेको र सो कार्यमा फर्म नै जिम्मेवार बनाएको देखिन्छ। यसरी सेवा प्रवाहको प्रवन्धमा छुट्टै जाँचको लागि अन्य क्लिनिकमा पठाउने र विदेश रहेका तथा शारीरिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिसँग रकम असुली स्वास्थ्य परीक्षणमा पास गर्ने गरेको व्यापक गुनासो आउने गरेको थियो । यस प्रक्रियामा अनैतिक क्रियाकलापको लागि फर्मले विशेषज्ञ मेडिकल डाक्टरलाई र डाक्टरले फर्मलाई दोषारोपण गर्ने प्रवृत्ति रहेकोले सवारीचालक अनुमति पत्र प्राप्त गर्न योग्य रहेको अवस्था सुनिश्चित गर्न अप्ठ्यारो पर्दै आएको थियो । विगतको अभ्यासले एक फर्ममात्र छनोट गर्दा त्यस फर्मको एकाधिकार स्थापित हुने र सेवाग्राही मारमा पर्ने गरेका थिए। यातायात व्यवस्था विभागबाट जारी भएको “विद्युतीय माध्यमबाट सवारी चालक अनुमतिपत्रको सेवा प्रवाह गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि निर्देशिका, २०८०” को दफा ८ ले चिकित्सकहरूलाई सूचीकृत गरी स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन सकिने र यसरी सूचीकृत स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरूले प्रति सेवाग्राही लिने स्वास्थ्य परीक्षण शुल्कको दर सम्बन्धित प्रदेश सरकारले तोके बमोजिम हुने गरी व्यवस्था गरेको छ। सोही अनुसार २०८०/१०/२४ मा बागमती प्रदेश मन्त्रिपरिषदले चिकित्सकले लिने शुल्क तोक्न, लिइरहेको शुल्क, प्रचलित बजार दर तथा सम्बद्ध क्षेत्रका विज्ञहरूसँग समेत परामर्श गरी बागमती प्रदेशका सबै यातायात व्यवस्था कार्यालयहरूमा एकरूपता कायम हुने गरी शुल्क निर्धारण गर्न सवारीचालक अनुमति पत्र प्रदान गर्ने कार्यालयका प्रमुखहरू सदस्य रहने गरी एक मेडिकल सेवा प्रदायकको शुल्क सिफारिश समिति गठन गरेको थियो । सोही सिफारिसअनुसार नै २०८१।०२।२२ गतेको प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषदको बैठकले स्वास्थ्य परीक्षण शुल्क रु. १७५ तोकेको हो । त्यसैगरी सोही सरकारले स्वास्थ्य परीक्षण गर्ने चिकित्सकहरूको छनोट टुंग्याएको हो ।

यति मात्र होइन, स्वास्थ्यपरीक्षणको शुल्क र सूचीकृत चिकित्सकहरू बदर गर्न माग गर्दै कालीबहादुर थापासमेतले उत्प्रेषण आदेश माग गर्दै सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर गरेकोमा मिति २०८२ चैत २० गते माननीय न्यायाधीश विनोद शर्माको इजलासले यस मन्त्रालयको निर्णय कार्यान्वयनको पत्राचारको प्रतिकूल हुने गरी कुनै काम नगर्नु/नगराउनु भनी प्रत्यर्थीहरूका नाममा अन्तरिम आदेश जारी गरेको थियो । त्यसअघि मिति २०८२ असार १८ मा सर्वोच्च अदालतले नै बालकुमार देवकोटाद्वारा दायर उत्प्रेषणसमेतको रिट निवेदन खारेज हुने ठहर गरेको थियो । यसरी सर्वोच्च अदालतले दुई पटकसम्म कामकारवाही नरोक्नु भनी दिएको आदेशको बखिलफ सांसद

उपलब्ध

खत्रीले संघीय संसद्मा यस्तो अभिव्यक्ति दिनुले उनी अदालतमा विचाराधीन मुद्दालाई प्रभावित पार्ने प्रयासमा छन् भन्ने पनि देखाउँछ ।

वर्तमान सरकार गठन भएपछि प्रदेश सभामा केही सांसदले यो विषय उठान गरेका थिए ।

त्यसैबेला म स्वयंले जवाफ दिइसकेको छु । कि अब प्रदेशका मन्त्रीले पनि संघीय संसद्मा उभिएर जवाफ दिनुपर्ने हो ? यस्तो व्यवस्था संविधानमा कतै भएजस्तो लाग्दैन ।

त्यस्तैले तथ्य बंग्याएर संघीय संसद्मार्फत सिंगो देशलाई दिग्भ्रमित पार्न खोजेका माननीय राजीव खत्रीलाई स्मरण गराउन चाहन्छौं, आत्मदाह गरेका गणेश नेपालीको विषयमा आलोचना भएपछि संघीय सरकारका गृहमन्त्रीले मुलुकमा तीन तहको सरकार रहेको र गणेश नेपालीको मोटरसाइकलमा स्थानीय सरकार अन्तर्गतका नगर प्रहरीले हिल लक गरेको भन्दै संघीय सरकारको बचाउ गरेको कति दिन भयो ?

आफूलाई अप्ठेरो पर्दा संविधानको दुहाइ दिंदै तीन तहको सरकार देख्ने अनि विपक्षीमाथि प्रहार गर्न त्यही संविधानको बखिलाफ जाने छुट हुँदैन । हामी यो पनि स्पष्ट गर्न चाहन्छौं, प्रदेश सरकारका निर्णयको आलोचना गर्ने हुँदैन भन्ने होइन । स्वयम् राजीव खत्रीले पनि एक नागरिकका रूपमा यो विषय उठाउन सक्छन् । तर, संघीय संसद् उपयुक्त स्थान होइन ।

आफ्नो अभिव्यक्तिको क्रममा माननीय खत्रीले मुख्यमन्त्री र यातायातमन्त्रीमाथि कारबाहीको मागसमेत गरेका छन् । संविधानतः प्रदेश सरकारका कामकारबाहीको निगरानी र कारबाही संघीय सरकारले गर्ने होइन, त्यसका लागि प्रदेश सभामै संसदीय समितिहरू छन् । संविधानमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, अदालत जस्ता संवैधानिक अंगहरूको व्यवस्था गरिएको छ । त्यस्ता अंगलाई अनुसन्धानमा सघाउन प्रदेश सरकार यातायात मन्त्रालय सधैं तत्पर रहेको पनि स्पष्ट पार्दछु ।

अन्त्यमा, यस्ता भ्रममा नपर्न सम्पूर्ण नागरिकहरूलाई हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।
धन्यवाद ।

उपदिना ५५१
२०८३/०३/२९

माननीय जयराम थापा
मन्त्री

श्रम, रोजगार तथा यातायात मन्त्रालय
बागमती प्रदेश हेटौंडा ।

बोदार्थः मुख्य मन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय बागमती प्रदेश हेटौंडा ।